

Θέσεις Βασίλη Φαϊτά , Εφέτη ΔΔ

ενόψει των επικείμενων αρχαιρεσιών στην Ένωσή μας

Η δεκαετία του 2010 χαρακτηρίστηκε από την ανατροπή θεμελιακών, ιδίως εργασιακών, δικαιωμάτων του ελληνικού λαού και από την κατεδάφιση του δημόσιου χαρακτήρα της Ασφάλισης. Οι συνταξιούχοι δικαστές, όπως και όλοι οι συνταξιούχοι, το γνωρίζουν από πρώτο χέρι. Τις ανατροπές αυτές συνόδεψαν μέτρα θωράκισης του συστήματος από κάθε αμφισβήτηση, τα οποία περιέλαβαν και το πλαίσιο πρόσβασης στη Δικαιοσύνη με κύριο χαρακτηριστικό τη θέσπιση σειράς δικονομικών βαρών και την υποτίμηση του περιεχομένου της παρεχόμενης δικαστικής προστασίας. Το 2020 εμφανίστηκε η πανδημία, η οποία απέδειξε ότι το δημόσιο σύστημα της υγείας πάσχει. Η πανδημία έδωσε το άλλοθι για διεύρυνση του περιεχομένου του λεγόμενου «δικαίου της ανάγκης», για αύξηση των περιορισμών στα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ελευθερίες αλλά και για ενδυνάμωση των κατασταλτικών μέτρων για την επιβολή των περιορισμών αυτών.

Στις συνθήκες αυτές έτυχαν επεξεργασίας νέοι σχεδιασμοί για τη Δικαιοσύνη που συνδυάζουν την θέσπιση νέων περιορισμών πρόσβασης σε αυτή για τους πολλούς με μεταβολή της φυσιογνωμίας της. Η φιλοσοφία τους είναι να τεθεί η Δικαιοσύνη στην υπηρεσία της οικονομικής ανάπτυξης και να καταστεί πυλώνας προσέλκυσης επενδύσεων. Τα σχέδια αυτά έχουν αποτυπωθεί σε σειρά κειμένων και ιδίως στην Έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη. Ήδη είναι καταγεγραμμένα με τον πιο emphaticό τρόπο στο ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας:

-Πρωθούνται νέες εξωδικαστικές μορφές επίλυσης διαφορών ή ενισχύεται η αντίληψη περί υποχρεωτικών προσταδίων πριν την πρόσβαση στο διοικητικό δικαστήριο.

-Επανασχεδιάζεται ο «δικαστικός χάρτης» στην κατεύθυνση της συγχώνευσης / κατάργησης επαρχιακών δικαστηρίων με παράλληλη εισαγωγή του μορφώματος των τηλεματικών δικαστηρίων.

-Σχεδιάζονται αλλαγές στην οργανωτική δομή των δικαστηρίων, τα οποία επιδιώκεται, από άποψη οργάνωσης και διοίκησης, να προσομοιάζουν

με τις μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις και να λειτουργούν στη βάση της σχέσης κόστους – οφέλους.

-Επεκτείνεται η ψηφιοποίηση κατά τρόπο αμφιλεγόμενο (την ώρα μάλιστα που το κράτος αδιαφορεί για τις ελλείψεις σε δικαστικούς υπαλλήλους ή για την επίλυση του κτηριακού προβλήματος πολλών εξ αυτών), δηλαδή όχι μόνο ως υποβοήθηση του έργου μας, αλλά προεχόντως προς διασφάλιση της ταχύτερης υλοποίηση των ανωτέρω στόχων. Και στο βάθος η είσοδος της Τεχνητής Νοημοσύνης χωρίς να διευκρινίζεται αν θα έχει βοηθητικό χαρακτήρα ή αν θα αξιοποιηθεί προς το σκοπό αυτοματοποιημένης δικαστικής κρίσης, κάτι που εγκυμονεί κινδύνους για το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη.

-Αλλάζει ο τρόπος αξιολόγησης και εξέλιξης των δικαστών. Επισημαίνεται ότι ήδη έχουν τεθεί κριτήρια επιθεώρησης (και κατ' ουσία προαγωγής) άσχετα με το δικαστικό μας έργο, όπως π.χ. η παρακολούθηση υποχρεωτικών σεμιναρίων της ΕΣΔΙ.

Η σταδιακή υλοποίηση των ως άνω σχεδιασμών συνδυάζεται με μια προσπάθεια παραγκωνισμού των δικαστικών ενώσεων. Με ευθύνη του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ειδικότερα, τα τελευταία χρόνια η Ένωση Διοικητικών Δικαστών αποκλείεται συστηματικά κατά την επεξεργασία νομοθετικών πρωτοβουλιών αναφορικά με ζητήματα της ύλης των διοικητικών δικαστηρίων (π.χ. πριν από αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία, στο δίκαιο της κοινωνικής ασφάλισης, στο δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο του περιβάλλοντος κλπ.). Ο αποκλεισμός της Ένωσης δεν θα είχε επιτευχθεί χωρίς την αρωγή της απερχόμενης ηγεσίας της, η οποία τον ανέχτηκε και ενίοτε τον δικαιολόγησε.

Η απουσία της Ένωσης από τη διαβούλευση για τα παραπάνω ζητήματα και εν τέλει από τη συζήτηση για τα προβλήματα και τις προοπτικές της διοικητικής δικαιοσύνης έδωσε το έναυσμα (με αιχμή συγκροτήματα του Τύπου, παράγοντες της κυβέρνησης και την Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων) μιας γενικευμένης επίθεσης στους διοικητικούς δικαστές, στους οποίους αποδόθηκε συλλήβδην η ευθύνη για το σύνολο σχεδόν των προβλημάτων της διοικητικής δικαιοσύνης και ιδίως για την καθυστέρηση στην απονομή της. Μιας επίθεσης που, πέραν των άλλων, νομιμοποιεί τους εν εξελίξει σχεδιασμούς στη συνείδηση του λαού και των νομικών, αφού

κρύβει ότι η καθυστέρηση στην απονομή της Δικαιοσύνης συνδέεται με τις αντιφάσεις του συστήματος που ζούμε, οι οποίες αναπαράγουν υπέρμετρα διαφορές, αλλά και με την υποχρηματοδότηση της Δικαιοσύνης, την κακή νομοθέτηση και την κακοδιοίκηση και ερμηνεύει τα προβλήματα ως απόρροια της μέτριας απόδοσης «ράθυμων» δικαστών. Δυστυχώς τα δύο τελευταία χρόνια η ηγεσία της Ένωσης σιωπά μπροστά σε αυτή την επίθεση αφήνοντας εκτεθειμένο το Σώμα σε άδικη κριτική.

Σε αυτές τις συνθήκες πρέπει να αξιοποιηθεί κάθε χαραμάδα δυνατότητας αλλαγής πορείας της Ένωσης:

- Καταρχήν η Ένωση θα πρέπει να επανακτήσει το χαμένο της κύρος. Με την πίεση που θεσμικά μπορεί να ασκεί πρέπει να επιβάλλει τη συμμετοχή της σε κάθε διαδικασία διαβούλευσης αναφορικά με επικείμενες αλλαγές στην νομοθεσία που αφορά την ύλη που δικάζουμε. Συναφώς θα πρέπει να παρεμβαίνει με επιστημονικό λόγο στο δημόσιο διάλογο κάνοντας προτάσεις για όλα τα κρίσιμα ζητήματα, αλλά και να υπερασπίζεται τον κλάδο από την άδικη κριτική.

- Επί της ουσίας η Ένωση θα πρέπει να αλλάξει προσανατολισμό. Πυξίδα για τη δράση της πρέπει να είναι η διεύρυνση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας (όπως συνέβαινε την περίοδο 2013 – 2019). Σήμερα που έχει αποδειχθεί ότι τα δυσανάλογα δικονομικά βάρη αποθαρρύνουν τους πολλούς από την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων (και αποτελούν τη βασική παράμετρο της τάσης μείωσης της εισροής υποθέσεων στα δικαστήριά μας, φαινόμενο που θα πρέπει να ανησυχήσει τους συναδέλφους), αλλά και που έχουμε την πείρα της αστοχίας ορισμένων θεσμών (όπως αυτός του εισηγητή δικαστή ή της ενδοδικαστικής επίλυσης των διαφορών από αγωγές για απαιτήσεις από δημόσιες συμβάσεις), είναι ώριμες οι συνθήκες για επανεξέταση πολλών σχετικών ρυθμίσεων, ιδίως του ΚΔΔ. Επισημαίνω ενδεικτικά τις διατάξεις για την υποχρέωση καταβολής του 20% του οφειλόμενου κυρίου φόρου ως προϋπόθεση παραδεκτού της έφεσης, για υποχρέωση καταβολής αναλογικού παραβόλου στις φορολογικές διαφορές, για το συρρικνωμένο του δικαστικού ελέγχου κατά πράξεων ή παραλείψεων των φορολογικών αρχών, για την διακοπή και επανάληψη δίκης (η διαδικασία μπορεί να απλοποιηθεί), για την κατά τόπο αρμοδιότητα (η μεταβολή του κριτηρίου της κατά τόπο αρμοδιότητας πρέπει να γίνει προσεκτικά και να

στοχεύει στη διευκόλυνση των πολιτών ειδικά της επαρχίας) και για το όριο της καθ' ύλην αρμοδιότητας του μονομελούς διοικητικού πρωτοδικείου (η συλλογική σκέψη είναι πάντοτε πιο αποτελεσματική). Συναφώς πρέπει να αναθεωρηθεί η αντίληψη που θέλει το διοικητικό εφετείο πρωτοβάθμιο δικαστήριο για τις φορολογικές διαφορές. Η ύπαρξη δύο βαθμών δικαιοδοσίας (πέραν του ότι εκμηδενίζει τον κίνδυνο εμφάνισης διάφορων φαινομένων, ακόμα και διαφθοράς) είναι αναγκαία στις σημαντικού ύψους φορολογικές υποθέσεις. Πρέπει όμως να επανεξεταστούν και διατάξεις του ΚΦΔ, όπως ενδεικτικά αυτές που αφορούν τα τεκμήρια κοινοποίησης διοικητικών πράξεων ή την ενδικοφανή διαδικασία στις φορολογικές υποθέσεις. Το ΔΣ που θα προκύψει από τις αρχαιρεσίες της 12/2 πρέπει με ορίζοντα τον Μάιο να μελετήσει και καταθέσει σχετικά συνολική επεξεργασμένη πρόταση.

- Η Ένωση θα πρέπει να υπερασπίζεται σθεναρά όλα τα σύγχρονα μισθολογικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των μελών της. Στις σημερινές συνθήκες εκτόξευσης των τιμών όλων των ειδών και ενεργειακής κρίσης πρέπει να διεκδικήσει επαναξιολόγηση του μισθολογίου μας. Είναι δίκαιο, 15 περίπου χρόνια μετά την ψήφιση του προηγούμενου μισθολογίου, να διεκδικηθεί μια συνολική αύξηση (ήτοι στον βασικό μισθό, την πάγια αποζημίωση και το επίδομα βιβλιοθήκης) αντίστοιχη με την αύξηση του κόστους ζωής. Αποδοκιμάζω προσωπικά τόσο τη διαδικασία που ακολουθήθηκε από τους προέδρους των ενώσεων κατά την πρόσφατη υποβολή προς τον πρωθυπουργό μισθολογικού αιτήματος (το οποίο διαμορφώθηκε χωρίς επαρκή προετοιμασία και χωρίς τη συμμετοχή ούτε καν των μελών των ΔΣ τουλάχιστον όσον αφορά τις δύο μεγάλες δικαστικές ενώσεις), όσο και το υποτιμημένο περιεχόμενο του αιτήματος (το αίτημα περιορίστηκε σε μια ελάχιστη αύξηση μόνο στο επίδομα βιβλιοθήκης). Παράλληλα ήρθε η ώρα να διεκδικηθεί αποφασιστικά η επαναφορά του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού. Το επόμενο ΔΣ θα πρέπει να δώσει όλες του τις δυνάμεις για μια διαπραγμάτευση, ώστε να έχει θετική έκβαση η μάχη για το δίκαιο αυτό αίτημα. Συναφώς η Ένωση οφείλει να διεκδικεί σταθερά τη βελτίωση των συντάξεων των δικαστικών λειτουργών. Αλλά και να παρεμβαίνει διαρκώς επιδιώκοντας τη βελτίωση του δημόσιου συστήματος της υγείας, ώστε τα μέλη της (όπως και όλος ο λαός) να απολαμβάνουν δημόσιες ιατρικές υπηρεσίες αντίστοιχες της προόδου της επιστήμης. Η κατάρρευση των δημόσιων

συστημάτων υγείας με την εμφάνιση της πανδημίας ακόμα και στις πιο ισχυρές «αναπτυγμένες» χώρες κατέδειξε την ανάγκη κάθε λαός και κάθε συνδικαλιστικό όργανο να έχει στην προμετωπίδα του τον αγώνα για ένα σύγχρονο και δωρεάν δημόσιο σύστημα υγείας, καθόσον τίποτα, ούτε το πιο στοιχειώδες, δεν χαρίζεται παρά κατακτιέται.

- Η Ένωση πρέπει να πιέζει για την επαρκή χρηματοδότηση της Δικαιοσύνης, την κάλυψη των κενών σε δικαστές και ιδίως σε δικαστικούς υπαλλήλους, την εξασφάλιση όλων των αναγκαίων υποδομών και την επίλυση του κτηριακού προβλήματος πολλών δικαστηρίων ή επιμέρους προβλημάτων (κλιματισμός κλπ.).

-Είναι ανάγκη να ενισχυθούν οι συλλογικές διαδικασίες, οι οποίες την τελευταία διετία αδρανοποιήθηκαν. Πέραν από τις έκτακτες γενικές συνελεύσεις τις οποίες το ΔΣ οφείλει να συγκαλεί για μεγάλης σημασίας ζητήματα, θα πρέπει τακτικά να γίνονται «ανοιχτές συνελεύσεις» (όπως είχε καθιερωθεί κατά τις αμέσως προηγούμενες της τρέχουσας θητείες) προς ενημέρωση των συναδέλφων και προς ανταλλαγή απόψεων. Πρέπει να γίνονται συχνότερα «ανοιχτές συνελεύσεις» στη Θεσσαλονίκη και να καθιερωθεί να πραγματοποιείται στην πόλη αυτή η Τακτική ΓΣ κάθε τρία χρόνια.

- Η Ένωση πρέπει να συνεχίσει την πετυχημένη της πορεία στην οργάνωση συνεδρίων, να συνεχίσει να στηρίζει το σημαντικό έργο που γίνεται χρόνια τώρα στη Διοικητική Δίκη και να ενισχύσει το Βήμα των Διοικητικών Δικαστών. Θα πρέπει να συνεργάζεται με τις άλλες ενώσεις. Μέσα από τη διεθνή της δράση θα πρέπει να ενημερώνει τους ξένους συναδέλφους για τα κρίσιμα ζητήματα της ελληνικής διοικητικής δικαιοσύνης και να προσπαθεί να εξασφαλίζει διεθνή στήριξη στις διεκδικήσεις μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Για όλα τα παραπάνω ζητήματα είναι δεδομένη η κοινή μας αντίληψη με τους συναδέλφους Φανή Σωτηριάδου και Γιώργο Μαρμαρίδη. Κατερχόμαστε μαζί στις εκλογές αυτές με κοινή αντίληψη και για το ρόλο του εκλεγμένου μέλους του ΔΣ, ως υπηρέτη των συναδέλφων. Κανένα προνόμιο δεν μπορεί να απορρέει από τη συμμετοχή ενός συναδέλφου στα κοινά. Το μέλος του ΔΣ δεν νομιμοποιείται να έχει οποιασδήποτε απαλλαγή καθηκόντων ως εκ της συμμετοχής του στα κοινά, ενώ έχει ιδιαίτερη ηθική

υποχρέωση, όσο υπηρετεί τους συναδέλφους από την ιδιαίτερη αυτή σκοπιά, να μην διεκδικεί και να μην καταλαμβάνει αμειβόμενες θέσεις σε επιτροπές και παρόμοια όργανα. Στον αντίποδα έχουμε δει στο παρελθόν και βλέπουμε έντονα και σήμερα την αποκρουστική πλευρά του δικαστικού συνδικαλισμού: Την «ατομική ανέλιξη» μέσα από αυτόν, τις δημόσιες σχέσεις, αλλά και την αλαζονεία, τον ναρκισσισμό, την εγωπάθεια. Τέτοια φαινόμενα όμως δεν χαρακτηρίζουν απλώς πρόσωπα. Υπονομεύουν και την ενότητα του κλάδου. Για αυτό και η καλύτερη υπηρεσία στην «ενότητα» είναι η απομόνωσή τους.

Προσωπικά δεν μπορώ να πιστέψω ότι τέτοια φαινόμενα αποκαρδιώνουν τις υγιείς δυνάμεις των διοικητικών δικαστών. Η ελπίδα θα ανατείλει.

Κλείνοντας θα ήθελα να επισυνάψω το κείμενο, το οποίο έχουμε συνυπογράψει η Φανή Σωτηριάδου, ο Γιώργος Μαρμαρίδης και εγώ με τις θέσεις μας για το ποια ένωση θέλουμε. Το κείμενο αυτό, το οποίο έχουμε δώσει προ ημερών στη δημοσιότητα, αποκρυσταλλώνει την ενιαία αντίληψη που έχουμε για τα ζητήματα του κλάδου μας. Ασφαλώς θα μας δεσμεύει σε κάθε πτυχή της δράσης μας.

Βασίλης Φαϊτάς, Εφέτης ΔΔ

Ποια Ένωση θέλουμε; Οι θέσεις των Βασίλη Φαϊτά, Γιώργου Μαρμαρίδη και Φανής Σωτηριάδου ενόψει των αρχαιρεσιών στην Ένωση Διοικητικών Δικαστών

Κάθε καλοπροαίρετος συνάδελφος μπορεί να διαπιστώσει ότι την τρέχουσα περίοδο υλοποιούνται στη διοικητική δικαιοσύνη σχεδιασμοί, οι οποίοι την θέτουν στην υπηρεσία της «οικονομικής ανάπτυξης», ενώ παράλληλα την καθιστούν ολοένα πιο απρόσιτη για τους πολλούς. Επισημαίνουμε, ενδεικτικά, ότι: α) προωθούνται εξωδικαστικές μορφές επίλυσης διοικητικών διαφορών, με χαρακτηριστικό την προτεραιοποίηση των υποθέσεων των «επενδυτών», β) επίκεινται αλλαγές στην οργανωτική δομή των δικαστηρίων (δικαστικό μάνατζμεντ, ειδικά επενδυτικά τμήματα, λογική κατάρτισης πλάνων, θεσμοθέτηση στοιχείων ανταγωνισμού μεταξύ των

δικαστηρίων κ.λπ.) στη λογική κόστους – οφέλους, γ) έχουν ήδη ψηφιστεί διατάξεις που μεταβάλλουν τον τρόπο αξιολόγησης των δικαστών, με την έμφαση να δίνεται στην ποσοτική τους απόδοση, στην πορεία της «επιμόρφωσής τους», στην απόκτηση «δεξιοτήτων» (π.χ. «ψηφιακές δεξιότητες») και στη διοικητική τους ικανότητα, δ) αντίστοιχες αλλαγές έχουν νομοθετηθεί και ως προς τον τρόπο εξέλιξης των δικαστών, ε) το Υπουργείο Δικαιοσύνης εκκινεί διαδικασία συρρίκνωσης των διοικητικών δικαστηρίων και μετατροπής ορισμένων εξ αυτών σε δικαστήρια τηλεματικής και στ) διαφαίνεται η προοπτική εισαγωγής της Τεχνητής Νοημοσύνης στη Δικαιοσύνη, προς το σκοπό αυτοματοποιημένης δικαστικής κρίσης.

Οι εν λόγω σχεδιασμοί, επεξεργασμένοι από καιρό και αποτυπωμένοι σε σημαντικά κείμενα, όπως η Έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη και το Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, επιχειρείται να υλοποιηθούν σε συνθήκες συνεχιζόμενης υποχρηματοδότησης της Δικαιοσύνης και σε συνέχεια σειράς μέτρων που όλες οι κυβερνήσεις έλαβαν τα τελευταία χρόνια (ιδίως μετά τον ν. 3900/2010) τα οποία κινήθηκαν στην κατεύθυνση της αύξησης του κόστους της διοικητικής δίκης και της θέσπισης δικονομικών βαρών και άλλων εμποδίων πρόσβασης στα διοικητικά δικαστήρια.

Στις συνθήκες αυτές, η Ένωση Διοικητικών Δικαστών, λαβωμένη εδώ και δύο χρόνια από μια ηγεσία που απουσίαζε από όλες τις κρίσιμες εξελίξεις, καλείται να βρει ξανά το βηματισμό της. Και πρέπει να τον βρει άμεσα, καθόσον το μόνο βέβαιο είναι ότι, με όποια κυβέρνηση, θα ενταθεί η προσπάθεια υλοποίησης των σχεδιασμών που προαναφέρθηκαν.

Κατά την άποψή μας:

1) Η Ένωση Διοικητικών Δικαστών θα πρέπει κατά τη διαμόρφωση των θέσεων της να έχει ως πυξίδα τη διεύρυνση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας. Το βασικό κριτήριο για το πώς θα στέκεται μπροστά σε κάθε σχέδιο, πρέπει να είναι το αν το τελευταίο υπηρετεί ή δυσχεραίνει την πρόσβαση των πολιτών στα διοικητικά δικαστήρια. Ως διοικητικοί δικαστές δεν αναβαθμιζόμαστε (αντιθέτως απαξιωνόμαστε) όσο επεκτείνεται ένα θεσμικό πλαίσιο που καθιστά, κατ' ουσία, την πρόσβαση στα δικαστήρια εφικτή μόνο στους οικονομικά ισχυρούς. Θα πρέπει να προβληματίσει έντονα τους συναδέλφους η τάση μείωσης της εισροής υποθέσεων στα δικαστήριά μας, φαινόμενο καθόλου συγκυριακό, αλλά αποτέλεσμα των κάθε λογής

δικονομικών εμποδίων των τελευταίων ετών, της πιλοτικής δίκης που αποθαρρύνει από την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και της διαχρονικής υποχρηματοδότησης της Δικαιοσύνης. Η επεξεργασμένη και στη βάση αρχών μεταβολή του κριτηρίου της κατά τόπο αρμοδιότητας προς διευκόλυνση των πολιτών ειδικά της επαρχίας, η επέκταση της εξουσίας του δικαστηρίου στις φορολογικές διαφορές, η μείωση των παραβόλων, η κατάργηση της υποχρέωσης καταβολής του 20% του οφειλόμενου κυρίου φόρου ως προϋπόθεση παραδεκτού της έφεσης, η μείωση του ορίου του εκκλητού, η κατάργηση της ενδικοφανούς διαδικασίας στις φορολογικές διαφορές, η απλοποίηση της διαδικασίας διακοπής και επανάληψης της δίκης, η κατάργηση θεσμών που προσφέρουν μόνο άσκοπο φόρτο, όπως π.χ. ο θεσμός του εισηγητή δικαστή στις διοικητικές διαφορές ουσίας ή ο αντίστοιχος της ενδοδικαστικής επίλυσης των διαφορών από αγωγές για απαιτήσεις από δημόσιες συμβάσεις, η δημιουργία -επιτέλους- ενός σώματος πραγματογνωμόνων με επιστημονικό προσωπικό που θα λύσει μια κι έξω τα γνωστά προβλήματα, σε περίπτωση που είναι αναγκαία για την επίλυση μιας διαφοράς η διάγνωση ζητημάτων για τα οποία απαιτούνται ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης και η ισχυροποίηση της νομικής βοήθειας είναι λίγες μόνο από τις προτάσεις που μπορεί και πρέπει η Ένωση να καταστρώσει άμεσα.

2) Η Ένωση θα πρέπει να αξιώνει αποφασιστικά (και σε κάθε περίπτωση, με την πίεση που θεσμικά μπορεί να ασκεί, πρέπει να «επιβάλλει») τη συμμετοχή της σε νομοπαρασκευαστικές ή άλλες συναφείς επιτροπές και ομάδες εργασίας που καλούνται να επεξεργαστούν αλλαγές στη διοικητική δικονομία και στην οργανωτική δομή των δικαστηρίων. Την επόμενη διετία τούτο καθίσταται ιδιαίτερα κρίσιμο, καθόσον θα ξεδιπλωθεί η υλοποίηση σχεδίου γενικευμένης συρρίκνωσης των διοικητικών δικαστηρίων. Αντίστοιχα, πρέπει να πιέζει, ώστε να καλείται στο πλαίσιο της ακρόασης φορέων στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής κατά τη συζήτηση κάθε νομοσχεδίου που αφορά την ύλη των διοικητικών δικαστηρίων (π.χ. σε κάθε νομοσχέδιο που επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο φορολογικό δίκαιο, το δίκαιο της κοινωνικής ασφάλισης, το δίκαιο αλλοδαπών και προσφύγων, το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων κ.λπ.).

3) Η Ένωση θα πρέπει να τοποθετείται δημόσια για τις αιτίες των προβλημάτων που κάθε φορά εμφανίζονται στην απονομή της Δικαιοσύνης

και να προτείνει λύσεις στη βάση επιστημονικής επεξεργασίας των σχέσεων αιτίου – αιτιατού. Και αν μεν μας αναλογεί μερίδιο ευθύνης οφείλουμε πρώτοι να το αναγνωρίζουμε και να προτείνουμε αλλαγές. Όπου όμως η κριτική είναι άδικη πρέπει να παρεμβαίνουμε και να απαντάμε αναλόγως. Χαρακτηριστική περίπτωση άδικης κριτικής σε βάρος των διοικητικών δικαστών παρατηρήθηκε την διετία που πέρασε σε σχέση με το ζήτημα της καθυστέρησης της απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης. Με αιχμή του δόρατος συγκροτήματα του Τύπου και ηγεσίες μεγάλων δικηγορικών συλλόγων, αποδόθηκαν στους διοικητικούς δικαστές ευθύνες για προβλήματα και παθογένειες που συνδέονται με νομοτελειακές αντιφάσεις του συστήματος που ζούμε, με την απροθυμία των κυβερνήσεων να χρηματοδοτήσουν επαρκώς τη Δικαιοσύνη, με την κακή νομοθέτηση, αλλά και με την υποστελέχωση και άλλα εγγενή προβλήματα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Μπροστά σε αυτή την άδικη κριτική η ηγεσία της Ένωσης άφησε τους συναδέλφους εκτεθειμένους. Όχι μόνο δεν άρθρωσε επιστημονικό λόγο ανάδειξης των αιτιών της καθυστέρησης, αλλά ο ίδιος ο πρόεδρος, τις λίγες φορές που εμφανίστηκε δημόσια, στάθηκε απολογητικά, ψευδίζοντας ότι πάντως τελευταία μειώθηκε η εκκρεμότητα των δικαστηρίων.

4) Η Ένωση οφείλει να υπερασπίζεται όλα τα σύγχρονα μισθολογικά, εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των μελών της, κατά τρόπο που να μην θα λαμβάνει υπόψη την ιδιαιτερότητα του δικαστικού λειτουργήματος, πλην όμως δεν θα έρχεται σε αντιπαράθεση (αντιθέτως θα συμβαδίζει) με τις αντίστοιχες διεκδικήσεις του κόσμου της εργασίας και της επιστήμης και, ιδίως, των εργαζόμενων στη Δικαιοσύνη. Στις σημερινές συνθήκες πληθωρισμού και ενεργειακής κρίσης πρέπει, από κοινού με άλλες Ενώσεις και ιδίως με την ΕΔΕ, να διεκδικήσει επαναξιολόγηση του συνταγματικού μισθολογίου των δικαστικών λειτουργών, 15 περίπου χρόνια μετά την ψήφιση του προηγούμενου, το οποίο τα χρόνια αυτά υπέστη μειώσεις. Ειδικότερα, πρέπει να δώσει μάχη για αύξηση τόσο στο βασικό μισθό, όσο και στην πάγια αποζημίωση και στο λεγόμενο επίδομα βιβλιοθήκης, αντίστοιχη με την αύξηση του κόστους ζωής, κατόπιν συνεκτίμησης και του ισχύοντος φορολογικού πλαισίου. Ως εκ τούτων, κρίνεται μη συμβατή με τη βούληση και τα συμφέροντα του Σώματος τόσο η διαδικασία που ακολουθήθηκε από τους προέδρους των Ενώσεων κατά την πρόσφατη υποβολή προς τον

Πρωθυπουργό μισθολογικού αιτήματος (το οποίο διαμορφώθηκε χωρίς επαρκή προετοιμασία και χωρίς τη συμμετοχή ούτε καν των μελών των ΔΣ, τουλάχιστον όσον αφορά τις δύο μεγάλες δικαστικές ενώσεις), όσο και το υποτιμημένο περιεχόμενό του (το οποίο περιορίστηκε σε μια ελάχιστη αύξηση μόνο στο επίδομα βιβλιοθήκης). Παράλληλα κρίσιμο ζήτημα είναι η διεκδίκηση της επαναφοράς του 13^{ου} και 14^{ου} μισθού. Θεωρούμε ότι μετά την πρόσφατη απόφαση της ΓΣ της ΕΔΕ, που υποχρέωσε την ηγεσία της οικείας Ένωσης και ανάγκασε εκ των πραγμάτων αυτήν της δικής μας σε αναδίπλωση, το επόμενο ΔΣ θα πρέπει να δώσει όλες του τις δυνάμεις για μια διαπραγμάτευση, μαζί με την ΕΔΕ, απέναντι σε όποια κυβέρνηση θα έχει εκλεγεί, ώστε να έχει θετική έκβαση η μάχη για ένα δίκαιο αίτημα. Συναφώς, η Ένωση οφείλει να διεκδικεί σταθερά τη βελτίωση των συντάξεων των δικαστικών λειτουργών. Το συνταξιοδοτικό ζήτημα εγκαταλείφθηκε τελείως τη διετία που πέρασε. Είναι η πρώτη φορά που σε ολόκληρη θητεία διοικητικού συμβουλίου δεν είδαμε ούτε μία ενέργεια για το θέμα των συντάξεων, ούτε μια αναφορά, έστω, σε κάποια παρέμβαση του προέδρου. Επιπρόσθετα, η Ένωση (όπως κάθε συνδικαλιστικό σωματείο που σέβεται τα μέλη του) θα πρέπει όσον αφορά την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των μελών της, να παρεμβαίνει διαρκώς, επιδιώκοντας τη βελτίωση του δημόσιου συστήματος υγείας, ώστε τα μέλη της (όπως και όλος ο λαός) να απολαμβάνουν εκείνες τις ιατρικές υπηρεσίες που αντιστοιχούν στα τεχνολογικά επιτεύγματα και στην μεγάλη πρόοδο της επιστήμης σήμερα.

5) Είναι ανάγκη να αποκατασταθεί η τρωθείσα δημοκρατία εντός της Ένωσης. Μια Ένωση που έως το 2019 ενεργούσε φανερά και ήταν ανοιχτή σε κάθε συνάδελφο, κατέληξε να δρα εν κρυπτώ, καθ' όλη την διετία που πέρασε, χωρίς ενημέρωση ορισμένων εκ των μελών του ΔΣ ακόμη και για ιδιαίτερος σημαντικά ζητήματα του Σώματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η συνάντηση του προέδρου και της γενικής γραμματέως με τον Υπουργό Δικαιοσύνης λίγο πριν την ψήφιση του ν. 4871/2021 (που αφορούσε σε αλλαγές στην ΕΣΔΙ, όπως η νομοθετική πρόταση για βαθμολόγηση των υποχρεωτικών επιμορφωτικών σεμιναρίων και η αναγραφή του βαθμού στον υπηρεσιακό μας φάκελο), η οποία έλαβε χώρα εν αγνοία μελών του ΔΣ, χωρίς ούτε εκ των υστέρων να καταστεί γνωστό το περιεχόμενό της. Σημειωτέον, στην συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία ήταν αντίθετος σύσσωμος ο

κλάδος, ο οποίος με την πάλη του τελικά την ανέτρεψε. Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα, είναι όσα προαναφέρθηκαν για την συνάντηση των προέδρων των Ενώσεων με τον Πρωθυπουργό και την απώλεια της ευκαιρίας διεκδίκησης βελτίωσης των αποδοχών μας.

6) Συναφώς έχουμε την πεποίθηση ότι η ενίσχυση της δημοκρατίας στην Ένωση είναι συνυφασμένη με την ενίσχυση των συλλογικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων, οι οποίες την τελευταία διετία σκοπίμως αδρανοποιήθηκαν. Η δημοκρατία μέσα στην Ένωση αλλά και η προάσπιση των συμφερόντων των μελών της επιβάλλουν τα μεγάλα ζητήματα του κλάδου μας να τίθενται στην συλλογική κρίση του σώματος και όχι να διευθετούνται άνωθεν, από την οποιαδήποτε εκλεγμένη πλειοψηφία στο Δ.Σ., η οποία στο όνομα μιας νομιμοποίησης διαρκείας, καθορίζει κατά την δίκη της αντίληψη, για το σύνολο των συναδέλφων, τη μοίρα μισθολογικών, υπηρεσιακών και άλλων, μείζονος σημασίας, ζητημάτων. Θυμίζουμε ότι στις αρχές του 2021 και ενώ η πλειοψηφία του Σώματος εναντιωνόταν στην επιχειρούμενη εισαγωγή του Κώδικα Δεοντολογίας, η πλειοψηφία του ΔΣ, η οποία υπεραμυνόταν τον εν λόγω Κώδικα, αρνήθηκε τη σύγκληση ΓΣ, φοβούμενη τις συλλογικές δημοκρατικές διαδικασίες. Ως εκ τούτου, υποχρεώθηκαν οι συνάδελφοι να συγκεντρώσουν υπογραφές μέσα από σχετική προβλεπόμενη διαδικασία του καταστατικού και να συγκληθεί τελικά με τον τρόπο αυτό η ΓΣ. Έτσι, καταδείχθηκε η αναντιστοιχία της θέσης του Σώματος με εκείνη της πλειοψηφίας του ΔΣ και, μέσα από τη συλλογική μας παρέμβαση, επιτεύχθηκε η απόσυρση (για τους δικαστές των διοικητικών δικαστηρίων) του εν λόγω Κώδικα. Η αξία των συλλογικών διαδικασιών αναδείχθηκε περαιτέρω και κατά τη ΓΣ για τον ΚΟΔΚΔΛ, όπου ο πρόεδρος, μπροστά στην πίεση των συναδέλφων, υποχρεώθηκε σε αναδίπλωση και υποχώρησε από τις αρχικές του θέσεις (π.χ. υπέρ του εξαμήνου), με τον τρόπο δε αυτό η Ένωση διεκδίκησε και πέτυχε τη βελτίωση ορισμένων διατάξεων. Άλλο πρόσφατο μάλιστα παράδειγμα είναι η ΓΣ για τον λεγόμενο «δικαστικό Καλλικράτη», που αφορούσε, μεταξύ άλλων, στη συρρίκνωση των διοικητικών δικαστηρίων.

7) Η Ένωση πρέπει να πιέζει για την επαρκή χρηματοδότηση της Δικαιοσύνης, για την επάνδρωση των δικαστηρίων και την κάλυψη των κενών σε δικαστές και, ιδίως, σε δικαστικούς υπαλλήλους, για την εξασφάλιση όλων των αναγκαίων υποδομών και για την επίλυση του κτηριακού προβλήματος

πολλών δικαστηρίων ή άλλων επιμέρους προβλημάτων (κλιματισμός, καθαριότητα, πρόσβαση σε ΑΜΕΑ κ.λπ.). Σε συνθήκες πανδημίας που ακόμη βιώνουμε, πρέπει να αξιώνει τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της υγείας όλων όσων εργάζονται και εισέρχονται στα δικαστήρια.

8) Η Ένωση, έχοντας συνδικαλιστικό και επιστημονικό χαρακτήρα ταυτόχρονα (εμείς δεν βλέπουμε αποσπασμένο τον ένα ρόλο από τον άλλο), έχει ξεχωριστή καταστατική υποχρέωση να συμβάλει στην άνοδο του επιστημονικού επιπέδου των μελών της. Μπορεί και πρέπει να οργανώνει ένα μεγάλο συνέδριο κάθε χρόνο και διάφορες άλλες, επίκαιρες κάθε φορά θεματολογίας, επιστημονικές εκδηλώσεις. Πρέπει να συνεχίσει να στηρίζει το σημαντικό έργο που γίνεται χρόνια τώρα στη Διοικητική Δίκη, η οποία είναι σταθερά το πρώτο νομικό περιοδικό, και να ενισχύσει το Βήμα των Διοικητικών Δικαστών.

9) Η Ένωση πρέπει να συνεργάζεται με τις άλλες δικαστικές ενώσεις για τα κοινά μας ζητήματα. Για θέματα ιδιαίτερης βαρύτητας είναι ξεχωριστής σημασίας οι πανδικαστικές συγκεντρώσεις, όπου συλλογικά όλοι οι δικαστές μπορούν να χαράζουν την κατεύθυνση της συνδικαλιστικής δράσης του δικαστικού Σώματος συνολικά. Δεν έχει ξεχαστεί η εμπειρία ούτε έχουν αποσβεστεί τα αποτελέσματα από τις μεγάλες πανδικαστικές συγκεντρώσεις της περασμένης δεκαετίας (ιδίως κατά την εισαγωγή του Ασφαλιστικού). Η διεθνής δράση της Ένωσης πρέπει να προκρίνει την ενημέρωση των ξένων συναδέλφων για τα μεγάλα ζητήματα της ελληνικής δικαιοσύνης, την εξασφάλιση διεθνούς στήριξης στις διεκδικήσεις μας (χαρακτηριστική είναι η παρέμβαση της Ένωσης Ευρωπαϊών Δικαστών σε σχέση με τη βαθμολόγηση των υποχρεωτικών επιμορφωτικών σεμιναρίων) και την ανταλλαγή απόψεων για τα θέματα της Δικαιοσύνης.

Τέλος, μέσα από τη γενική οπτική μας για το ρόλο της Ένωσης, αντιλαμβανόμαστε και το ρόλο του εκλεγμένου μέλους του ΔΣ, ως υπηρέτη των συλλογικών συμφερόντων του κλάδου. Άλλωστε, η πείρα της Ένωσης επιβεβαιώνει ότι ό,τι αποτράπηκε ή επιτεύχθηκε προς όφελος των εργασιακών και υπηρεσιακών μας δικαιωμάτων δεν ήταν αποτέλεσμα ατομικής διαπραγμάτευσης, πελατειακών σχέσεων και προσωπικών εξυπηρετήσεων αλλά του ενωμένου και συλλογικού αγώνα των διοικητικών δικαστών, της δημόσιας, επιστημονικά επεξεργασμένης και διεκδικητικής

τοποθέτησης της Ένωσης. Μία τέτοια Ένωση φρονούμε ότι αξίζει σε κάθε συνάδελφο και μία τέτοια Ένωση κάθε συνάδελφος αξίζει να διεκδικήσει με την ενεργή συμμετοχή του στα κοινά.

Βασίλης Φαϊτάς, Εφέτης ΔΔ ,

Γιώργος Μαρμαρίδης, Πρωτοδίκης ΔΔ

Φανή Σωτηριάδου, Πρωτοδίκης ΔΔ